

LLIBERTAT

ÒRGAN DEL "COMITÈ LOCAL ANTFEXISTA"

Any 1936

Mataró, 30 de juliol

Núm. 7

La moral de la rebel·lió

Una de les coses més inconfusibles d'Espanya, era el llenguatge dels militars. En temps normals, quan els vagava de perseguir doneles i «castigar» pels carrers i places on estaven instal·lats, els nadius d'oficials de l'exèrcit, amb poques excepcions, consilien la síntesi de tot el viure plaixeríot.

Quan arribava l'hora d'actuar, en la vida del país, que derglaçadament era molt sovint, tot això era elevat a la categoria d'habilitat. La història de la Dictadura, de la qual tots n'hem viscut amb més o menys integrallat diversos episodis, és la col·lecció més frapant d'aquesta mena de casta privilegiada que hem patit fins ara i que malda encara, desesperadament, per tal de continuar subjugant el país soia els esperons de les seves boles.

L'esperit de l'*orden y mando* era fiscal a dintre l'insitució de l'exèrcit, de tal manera que pretenien i han pretes sempre fer servir gòries preïmplies del poble hispànic a profit solament de les apetències particulars. Confonen lamentablement la força del deute que els ligava amb l'honor al servei de l'Estat, amb el deute de la força que tenen a les seves mans. «En diez minutos, lo acabamos todo», deia, a Mataró mateix, un comandant.

Un exèrcit que traeix l'Estat que li ha confiat la seva defensa, quina virtut pot posar en relleu? Aquesta ha estat la conseqüència immediata i lògica de totes aquelles subversions morals que han redill a no res l'exèrcit espanyol. Sense honor i sense grandesa ha caigut en mig del fang de tota la vilesa i totes les traïcions.

La esguda de l'exèrcit ha estat, doncs, produïda per tota aquesta subversió de concepcions i sobretot per aquesta mena de casta que havien teixit a l'entorn de llurs espases.

El vocabulari militar, posat en funcions d'intervenció a la vida pública, era una cosa típica. Des del manifest del Primo de Ríbera, a les disposicions de qualsevol teniente, la mentalitat militar era reflexada, amb no gaires excepcions, amb un llenguatge de burdelet, que feia àstima. Era la moral de tota la xarxa i el malterisme nacional; era la moral de l'Espanya d'aquells malesos generals, que ompliren d'oprobri les terres de Cuba i Filipines amb les seves crueus; era la moral d'aquells militars facciosos que emprengueren pel seu compte la guerra de l'Africa amb el Borbó, que donaven a Espanya hores de sang, de dolor i de vergonya; era la moral d'aquells militars que l'any 1923, acapararen totes les foncions de l'Estat, assentant des dels llocs de comandament, el hidronici, la disbauxa i la crualet.

Es, senzillament, la moral d'aquesta casta, que aconsellen les sub'evasions amb tota la crualet i que són personalitzats amb aquest degenerat i brètol d'ex general Queipo de Llano, el qual parla cada nit des de la Radio de Sevilla, fent públic als quatre vents, perquè lo hom se'n faci càrrec, de les condicions morals que pot reunir un exèrcit que accepta la companyia i la direcció d'un personatge de tal condició.

Si la moral de la rebel·lió que en aquests moments, encara, faça de sang les terres ibèriques, arribés a poder-se estabilitzar al país, caldrà donar de baixa el poble espanyol de la civilització: perquè ara, estiu-ne segur: els generals borraixos no farien notes oficioses com en aquells temps de la Dictadura: farien muntanyes de cadàvers.

Retrat al natural

Corroborant el que dèiem ahir sobre la militarada

Publiquem aquest document trobat a la boîxa d'on dels oficials fets presoners a Guadalajara, consistent en unes instruccions donades als oficials facciosos. En aquestes instruccions interessants per molts conceptes, es ven corroborar aquell judici tan estès sobre la «ideologia» dels reaccionaris representatius pels militars feixistes.

«El primer factor para conseguir la victoria es aniquilar la moral del enemigo. Por eso, y aunque el Gobierno republicano carece de tropas y armas con que hacer resistencia, es indispensable atenerse con el máximo rigor a estas instrucciones:

Primera. Para asegurar la retaguardia es preciso infundir terror al enemigo. Con este fin, cuando nuestras columnas ocupen un núcleo de población deberá procederse a ejecutar saludables y definitivos escarmientos en las autoridades que puedan ser habidas.

En caso de no ser halladas, se procederá del modo expresado con aquellos

de sus familiars que puedan ser capturados. Al hecho se procurará revertirlo de los caracteres más públicos e impresionantes, haciendo saber que se procederá del mismo modo contra cualquiera que se rebale de nosotros.

Segunda. Convendrá mucho requisar el efectivo metálico que se halle en los edificios oficiales y en los particulares de afectos al régimen. En ocasiones será de particular eficacia destruirlos los edificios, las cosechas y los ganados.

Tercera. En toda localidad será muy útil informarse del cura párroco o de otras personas de orden sobre las opiniones de los vecinos más caracterizados. No debe haber ninguna inconveniente en incorporar a las columnas, con categoría de oficiales o de suboficiales, según las necesidades aconsejadas, a los parillarios de Falange Española.

Estos elementos tendrán por misión, dada la actitud de las tropas, vigilarlas de cerca para impedir movimientos de flaqueza.

En caso de manifestarse en alguno de la columna vacilación o resistencia a las órdenes o propósitos de fuga, tanto los jefes y oficiales como los elementos auxiliares civiles, deberán proceder en el acto con la máxima energía. Entién-

dose que será preferible incurrir en equivocaciones que dejar que se manifieste flojedad en las tropas. De este rigor dependerá el pronto y feliz éxito de unas operaciones, cuyo inmediato éxito no ofrece el menor género de dudas.

Los que vacilen en cumplir esta orden serán juzgados a su vez en la forma que queda dicho.

Cuarta —Para los efectos de quebrantar la moral de los enemigos, en el caso poco probable de que nos ofrezcan resistencia seria, es inclaudable considerar com zona de ataque todo poblado que se halga a retaguardia del frente enemigo.

Importante. No importa que en los lugares a que se alude no haya fuerzas de combatientes. El pánico difundido por los vecinos que huyen producirá el efecto moral que precisamos.

Muy reservado. Está probado que lo que más desmoraliza a una fuerza combatiendo es ver que se atacan los hospitales de sangre y sus columnas de evacuación de heridos. Convendrá, pues, tener en cuenta esta enseñanza de la Gran Guerra.

Quinta.—Si, contra toda posibilidad, Madrid nos opusiera resistencia deberá considerarse como objetivo primordial la destrucción de las líneas conductoras de fluido eléctrico, así como también las de conducción de agua. Esto último, en la presente época del año, será de una eficacia sorprendente.

Sexta.—Cuando entremos en Madrid, acontecimiento que ocurrirá aproximadamente el dia 20, la primera medida será colocar nidos de ametralladoras en las torres de las iglesias i en cualesquier otros edificios que ofrezcan extenso campo de tiro.

Las máquinas harán fuego sobre todo elemento enemigo, sea del sexo que sea que entre dentro del campo a tiro. Aunque no causen bajas contribuirán a difundir el terror y a impedir reacciones ofensivas del paisanaje.

Séptima.—Muy importante y reservado: Los elementos de mando no harán indicación ninguna para que la fuerza convierta en «dum-dum» sus proyectiles. Se harán los desentendidos al vivir practicar dicha operación. Y para estimular a ello deberán manifestar gran indignación contra el enemigo protestando violentamente por los horribles desafozos que sus «pacos» causan por el empleo de semejantes proyectiles. Con esto es de pensar que basté.

Important

Preguem a totes les entitats, grups o institucions que hagin d'enviar notes, per a publicar a LLIBERTAT, de caràcter oficial, s'adrecin primer al Comitè perquè les autoritzi; sense aquest requisit, no podrem atendre el prec de publicació.

Subscripció patrocinada pel Comitè Antifeixista

per a atendre a les famílies de les Milícies que han marxat a Saragossa

Llista n.º 3

	Suma llista anterior	459'85 ptes.
Artur Llauger	2'—	>
M. M. C.	10'—	>
Antoni Margant	10'—	>
Francesc Belis	10'—	>
Família Obrera	25'—	>
Un catalanista	50'—	>
Dos germanets	5'—	>
Josep Quert	3'—	>
A. M. C.	10'—	>
Ramon Rovira	2'—	>
Total	566'85 ptes.	

L'alt capitalisme

En les últimes disposicions preses pel Govern de la Generalitat per tal que fossin prigats els jornals a tots els obrers de Catalunya, hom hi troba a mancar instruccions que efectivament, almenys d'una manera directa, els interessos dels grans capitalistes que de sempre han estat els qui, d'una falsa decisiva, han influenciat en contra del règim, usant per això del poder de fabulosos cabals estancats en immenses propietats, la major part de les quals improductives, i de les rendes no menys fabulosos que els produïxen grans quantitats, inactives en les caixes dels banca.

Es evident i nosaltres ho creiem, que al Govern de la Generalitat no li haurà passat per alt tan important aspecte de la qüestió, quan, una precipitació objectiva que determina una mesura tan urgent, com el que els obrers cobressin el seu jornal, no deuria implicar que el pes d'un acte de justícia com és aquest, caigués únicament sobre la burgesia industrial i comercial i en canvi no en resultessin afectats, a proporció de la renda que posseïxen, els elements de l'alt capitalisme, faridens indiferents al patir del poble, i tèrbols gestadors de les grans malalties de la humanitat.

A proporció creiem que ha d'anar això, no resultés que per atendre ara a una necessitat imperiosa i justa, engotessin els recursos industrials de la petita burgesia, sense que després fossin rescatats, per disposicions de més profunda renovació social, i que afecressin a proporció i més que a proporció, si voleu, la renda improductiva dels grans capitalistes.

Al fi ha de mereixer una certa atenció l'impuls creador i de treball (part l'afany de lucre personal del petit burgès) perquè malgrat tot, del capital esmercat en una construcció o indústria en resulta un mijà de treball i de vida no sempre il·legítim en compte pels boicotejadors bancaris de la República i de la pau social.

Fins a l'alt capitalisme no han arribat mai els claus de tot un poble necessari. La misèria del poble humil els ha deixat indiferent. El seu món ha estat, fins ara, un món apart. El treballador esdevingué un juguet dels seus caprichos i de les seves passions immoderades.

Si sobre la burgesia industrial, que abasta una extensió immensa de fortunes, unes considerables, altres fan respligides que apenes poden fer front a les circumstàncies pròpies de la Indústria, s'han pres diversos acords de control i de regència, nosaltres volem creure que també sobre l'alt capitalisme, el Govern de la Generalitat haurà pres mesures suficients i de forta renovació social que vinguerà a sostener amb la proporció que perfoqui a cadascú, el gran edifici industrial.

La situació a Mataró

Havent sofert una confusió en la reacció d'individus assistits per la Creu Roja en la secció instal·lada en les Cases Consistorials, i en la del seu local, Fermí Gràcia 307, cal certificar que Evarist Campeny, Constanti Sancho, Josep Regati i Josep Alsina que conservaven com accidentats, són precisament els noms dels camillers que preseren els serveis, els quals, junt amb els seus companys Joan Badia, Josep Vergés, Valentí Font, Antoni Pérez, Miquel Soler, Francesc Font, Domènec Collado, Andreu Casals, Josep Piferrer i Ramon Uriach, a les ordres del Cap D. Ciprià Sabé, constitueixen la totalitat de les seccions esmentades.

La ciutat va recobrant mica en mica el seu aspecte normal. Els comerços van obrint les seves portes i la gent transita per la ciutat en quantitat molt nombrosa. L'Ajuntament ha donat ordres perquè avui reprengui el treball la brigada de neteja pública.

Des d'ahir vespre estan preparades per a marxar, tres bateries més del Regiment d'Artilleria, guarnició d'aquesta ciutat.

La tasca ha estat dirigida pel capità d'Artilleria Francesc López Gallego, el qual actua com a esp miliar de la caserna, des que va marxar el capità Medrano. En aquesta tasca l'ajuden diversos oficials que vinguereuen amb ell des de Barcelona.

La tropa està composta per soldats i voluntaris milicians que des del primer moment, van demanar lliur inscripció. Aquesta, avui varen ingressar ja a la caserna a fi de fer pràctiques de material.

Aquest matí eren esperats més oficials de Barcelons, a fi de continuar aquesta tasca, i acabar de complir els quadres de comandament.

Abir varen continuar els registres en els domicilis de diverses persones de significació reaccionària. Varen practicar-se algunes detencions. Els delinqüents ingressaren a la Presó de Mataró.

Les detencions que s'han practicat entreahir i avui en aquesta ciutat, són les següents:

Joan Rodón Majó; Francesc Cabo; Enric Corres; Joaquim Cepell Vida; Joaquim Boix Rossell; Domènec Riberol Lapiana i Ramon Tenas Baixia. Totes aquestes detencions foren feies en els respectius domicilis i han ingressat a la Presó de Mataró, a disposició del Comitè per diverses causes i motius.

També ha ingressat a la presó, el senyor Josep Maria Fradera i Puigol el qual fou delinqüent en la seva finca de Canyamars; el rector de Santa Maria Josep Samit Elles, la detenció del qual s'ha efectuat aquest matí a l'estació, quan diafressat, es dirigia a Barcelona.

Abir fou delinqüent a Caldes d'Estrac, a la seva finca, l'ex-diputat a Cort de la Lliga i secretari de Francesc Cambó, Joaquim Maria Nadal, el qual ha estat reclamat per la Generalitat Superior de Policia de Barcelona. A primera hora d'aquesta tarda han vingut colzes de policia a efectuar el trasllat.

El comerciant mataloní Eusebi Marí

La situació general del moviment

S'ha entrat ja en una fase decisiva del moviment peninsular. L'acumulament d'efectius disponibles per atacar els últims focus rebels ha estat del tot enllistat i ben aviat la formidable empenta de les forces lleials acabarà amb una resistència traïdora que mai no havia d'haver començat.

Bona prova del que diem és la quantitat formidable de material de guerra i el número impressionant de milicians que assetgen Saragossa.

A València s'hi ha instal·lat un camp d'avís amb les esquadres corresponents, les quals actuaran d'acord amb Barcelona i allà on les circumstàncies les reclamen.

Per cert que el Govern ha viscut augmentada la seva força aèria d'una manera indiscutible amb l'entrada a les seves bases d'un gran nombre d'avions de bombarder.

A Còrdova la situació dels rebels és desesperada i esperen d'un moment a l'altre l'entrada del general Mijá, que va al cap d'una columna de tropa lleial.

Sevilla no podrà aguantar la seva posició rebel per més temps, com pot comprovar-se amb les manifestacions desesperades de Quelpo de Llano.

Es hora d'esperar una victòria fins rebre Saragossa. Aconseguit això la situació restarà virtuosament decidida.

Notes de l'Alcaldia

Una de les primeres preocupacions de l'Alcaldia de Mataró, ha estat la de coordinar els serveis d'Assistència Social, de acord amb el Comitè Local Antifeixista. En aquest sentit sembla que aviat podran fer-se públiques les normes definitives per les quals tots els serveis compresos en aquestes funcions es regiran.

Com a dada informativa donem a continuació la relació dels àpats que s'han servit a la cuina «Fermí Galan», que ocupa l'antic restaurant de St. Joaquim, des del 23 al 29 de juliol.

	Dinars	Sopars	To al
Dia 23	65	68	155
> 24	170	179	349
> 25	550	564	714
> 26	445	447	892
> 27	575	592	1.168
> 28	514	520	1.054
> 29	398	399	797
Totals.	2.518	2.569	5.087

Com a dada interessant cal fer notar que el promedi d'àpats servits en els dotze mesos darrers, fou el de 1.400 mensuals.

Manquen encara les dades dels àpats servits a la Caserna General.

Darrera hora

La columna de la Caserna d'Artilleria de Mataró ha rebut ordres de posar-se en camí esp a Saragossa. Han començat els treballs de preparació necessària per a formar el tren i carregar el material necessari, i amb tot, es pot dir que estarà llest per a marxar abans de les vuit d'aquest vespre.

La columna estarà composta per 40 milicians de Mataró, 60 individus de tropa i 18 oficials. Van comandades pel capità d'artilleria Francesc López Gallego, qui el sis d'octubre actuà de capità de mosso d'Esquadra, i el secunden el capità d'artilleria Suances; els tinenys Dasí, Uriach i Coronines, els alferes Miquel Soler i Alamar, i el sargent de carabíners Palido.

Formaran tres bateries amb un total de 12 canons.

Ha fet donació de vuit dotzenes de mitjons destinades a les forces antifeixistes de Mataró que van a lluitar a Saragossa. Rebut per l'Alcalde, aquest donatiu, ha estat tramès tot seguit a la caserna per la seva utilitat immediata.

Conferències de darrera hora

Serveis especials de l'Agència Fabra

Interessants declaracions del President Companys

La situació a tota la Península

Melilla és atacada intensament

Manifest de la intel·lectualitat espanyola

Barcelona

4 tarda

El senyor Companys ha rebut els periodistes i els ha fet interessants declaracions:

Com poden vos ès venre, no estem en temps de passar l'estona enraonant. Vivim una època intensament accidentada. Mai havia viscut jo uns moments d'emoció tan intensa com els del dia que vaig traslladar-me a la Comissaria General d'Ordre Públic a dirigir l'atac contra els facciosos. Aquestes hores vintudes en mig dels ferits, els sojornos, els viatges a la República, fins arribar a la rendició de la garnició, no tenen parió en la meva vida, de per si prou agitats. L'entusiasme de les classes populars i la convicció d'haver assolit una victòria indiscutible han obert un auge profund que forçosament ha de deixar rastre. La nova normalitat i el nou ordre han d'impedir tot acte de planteig i vull creure que abans de vuit dies la vida social serà recobrada i reorganitzada amb la responsabilitat de les organitzacions obreres i el Govern. Hem de consolidar la victòria per impossibilitar un renalliment del feixisme, que hem de voler mort per a sempre al país. En la nova Espanya, la nostra Catalunya ha d'anar, com sempre, a l'avanguarda de les concepcions que s'obren pas. Aahir vaig sentir el gran discurs de la diputada «La Pasionaria», el qual a mi, com a tos els catalans, em va produir un efecte emocionant. Vull per mi ja de la premsa saludar i encomiar els herois de la Llibertat que lluiten en terres ibèriques per la dignitat i el progrés social, amb un entusiasme que ens ha fet nostra la victòria. El problema polític que de fet està plantegut procuraré solucionar-lo tot seguit.

—Aquesta tarda probablement el Jutge instructor dels passats fets dictarà diversos autos de processament. —Han arribat de Tarragona deu milits dels delinqüents, que han estat traslladats a l'Uruguai. —A la Comissaria General d'Ordre Públic, s'hi troben avui 52 delinqüents. —A l'estació del Nord ha estat sorprès Valentí Castellví, que portava 47.000 pesetes. Com que no ha sabut donar raó de la quantitat que duia al damunt, ha ingressat als calabossos. —Els agents de policia de la Generalitat han donat dos dies del seu haver, per engranjar la subscripció per les víctimes i les necessitats del triomf de la llibertat.

—La Generalitat ha publicat un decret que diu que la Banca i les Caixes d'Estalvis durant els dies 30 i 31 podran operar per tal de saltejar els sous dels seus empastes. —El Comissari de Premsa de la Generalitat, senyor Joaquim Vilà, ha rellat 27.232 pesetes dels comptes corrents dels senyors Cambó i Ventosa i Calvell, a l'objectiu de saltejar els sous dels redactors i empleats de «La Veu de Catalunya». Alguns són molt elevats i no justifiquen que figuraven a la nòmina de «La Veu» han deixat de satisfer-se.

—També el Ministeri de la Guerra ha estat al front en viaje de inspecció i direcció. El dia d'avui pot dir-se que ha estat de descans.

—Comuniquen de Málaga que la situació de Melilla és desesperada per no rebre els refugos que se li havien promès i per estar completament assegada jada i aïllada per la marina de guerra, que bombardeja la ciutat amb gran intensitat.

—Els lleials han pres avui Villanueva de la Serena, població de gran importància, puix que ara han pogut restablir les comunicacions amb Badajoz, tota la província de la qual està sota el control del Govern.

—La rendició de San Sebastián ha estat un cop mortal pels sublevats de Navarra que ara veuen les comunicacions tallades amb Gipúscoa. El fracàs de la rebel·lió és evident i els fraidors procuren fugir per Oyarzun.

—La jornada d'ahir és una desfeta en tota la línia dels sediciosos que es troben completament desmorallitzats.

—Les forces de San Sebastián, a les ordres ara del Govern han sortit sobre Burgos, on el mal vegades traidor Batet lucha contra la República.

—La senyora Victòria Kent ha recorregut el front i ha manifestat que la victòria dels lleials és indiscutible.

—També el Ministre de la Guerra ha estat al front en viaje de inspecció i direcció. El dia d'avui pot dir-se que ha estat de descans.

—Comuniquen de Málaga que la situació de Melilla és desesperada per no rebre els refugos que se li havien promès i per estar completament assegada jada i aïllada per la marina de guerra, que bombardeja la ciutat amb gran intensitat.

—Els lleials han pres avui Villanueva de la Serena, població de gran importància, puix que ara han pogut restablir les comunicacions amb Badajoz, tota la província de la qual està sota el control del Govern.

—La rendició de San Sebastián ha estat un cop mortal pels sublevats de Navarra que ara veuen les comunicacions tallades amb Gipúscoa. El fracàs de la rebel·lió és evident i els fraidors procuren fugir per Oyarzun.

—La jornada d'ahir és una desfeta en tota la línia dels sediciosos que es troben completament desmorallitzats.

—Les forces de San Sebastián, a les ordres ara del Govern han sortit sobre Burgos, on el mal vegades traidor Batet lucha contra la República.

—D'Aragó se sap que la ciutat de Saragossa es preveu imminent, puix el desordre a aquella capital és desproporcionat. L'atac a la ciutat de l'Ebre serà una jornada de guerra i triomf de les legions populars de la llibertat i la justícia.

Imprenta Minerva — Mataró